

Mukaddime-7

Nureddin Yıldız'ın "Tıbbı Müslümanca Bakış" (7.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Tabibi ve tabibin yaptığı işi Müslümanlık hayatımızda bir yere oturtmaya çalışıyoruz. Çünkü bir Müslüman olarak benim Müslümanlığımda yeri olmayan, Müslümanlık haritamda parmağımla gösteremediğim işi hayatımda var kabul edemem.

Dünyada ilk nefes alışımından Rabbimin takdir buyurduğu son nefese kadar yaptığım her iş, eğlencem ve keyfim dâhil her şey, Allah’ın önüme koyduğu Müslümanlık haritamda bir yere konmalı.

Tabiplik ki insanoğlunun ilk günlerinden itibaren bilinen ve saygın tutulan bir meslektir. İster bayan ister erkek olsun, tıbbın direkt veya dolaylı hangi branşında olursa olsun; tıp meslek olarak icra edildiğinde bu muhakkak Müslümanlık haritamızda bulunmalıdır –namazımızın, haccımızın bulunduğu haritamızda.

Tabiplik yaparak para kazanan bir Müslüman için hatırlamamız gereken gerçekler şunlar:

Bir: Şartları yerine getirildiğinde tabiplik bir ibadettir. Biz Allah için yapılan ve karşılığı Allah’tan beklenen işe ibadet diyoruz. Tabiplik ibadettir, dediğimiz zaman net bir şekilde anlıyoruz ki ücret alsa ve para kazanıyor olsa yani dünyevî geçimini sağladığı işi yapıyor olsa da tabip, ibadet hâlinindedir.

Camide namaz kılan ibadet hâlinindedir diyoruz, muayenehanesinde görüşme yapan doktora da. Bir çelişki mi bu? Hayır. Camide abdestli olarak kibleye dönüp namaz kılmaya ibadet dediğimiz gibi doktorunkine de deriz zira ibadet tek çeşit değil.

İbadet, Allah’ın razı olup sevap vereceği işi yapmaktır. Camideki namaz, Allah’ın razı olacağı ibadetin bir çeşididir, ramazan orucu gibi. Namazda takkemizi takıp cübbemizi giyiyoruz. Hacca giden ise takkeden iç çamaşıra kadar her şeyini çıkarıyor. İslam’ın beş temelinden biri cübbe-şalvar giyilerek yapılıyor, diğeri ise iç çamaşıra varana kadar her şey çıkarılarak ancak yapılabilir.

Buradan ne anlıyoruz: İbadet tek çeşit değildir, gıdanın tek çeşit olmadığı gibi. Gıda deyince akla sadece ekmek ve içecek deyince sadece ayran mı geliyor? İbadet deyince de namazla başlayan çeşit çeşit ibadetler akla gelmeli.

Mesela bir marangoz ibadet hâlinde olabilir mi? Olabilir. Helal bir şekilde çocuklarının maişeti için çalışıyor, insanları aldatmıyor ve verdiği sözde duruyor ise ibadet hâlinindedir. İslamiyet, kiliseye kapatılmış muharref Hristiyanlık gibi değildir, dünyanın tamamına açılmış bir hareket dinidir. Bunu özellikle böyle vurguladım zira biz Müslümanlar olarak, yaptığımız işin Allah’ın şeriatında nereye oturduğunu bilirsek o işi sevap için ve cihat gibi yaparız.

Uhud’daki sahabinin kazandığı cihat sevabını oturduğumuz yerde kazanabiliriz biz. Niyetimiz ve şartların gerektirdiklerini uygulayarak.

Tıbbi ve doktoru Müslümanlık haritasının bir yerine oturtup konum tespiti yapalım diyorsak, o ibadet konumudur. Burada bir ayrıntıya girdik ve ay başında bir deste para almasının ibadet olmaya engel teşkil etmediğini ve bunun yanlışlığını vurguladık.

Bu zihinsel hazırlıktan sonra şunu söyleyebiliriz: Eğer bir ibadetse tabiplik, öyleyse bir Müslüman'ın ibadetinin düzeyi de olmalıdır. Bu düzeyi Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in hadis-i şeriflerinde 'ihsan düzeyi' olarak görüyoruz. İhsan, ibadette kalite ve Müslüman bir insanın, Allah'ı görmüyor olsa da Allah'ın onu gördüğünü bilmesi demektir. Hadisteki ifadesi: **تَكُنْ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَرَاهُ يَرَاكَ**

Bunu doktor hanım/beyin düzeyine taşırsak: Bir bebeği çocuk doktorunun önüne getirdik ve muayene edilecek, anne de orada, devletin kuralları da belli. **Başhekimin ve devletin titiz olduğunu ve muayeneyi izlediğini bilmek İsviçre'de, Almanya'da, Moskova'da da olan bir standarttır. Bu standartta olup kurallara dikkat etmek ve hastaya nazik davranmak Çin'deki doktorla Mekke'dekinin ortak alanıdır. Bu bir Müslümanlık kalitesi değil.**

Müslüman bir doktor, normal standardın dışında şunların da farkında olmalıdır:

- 1- Bu bebek Allah'ın mahlûkudur, bunu Allah yarattı.
- 2- Allah dileyip bu çocuğa bir hastalık verdi, bu Allah'ın dilemesiyle oldu.
- 3- Beni Allah, onu iyileştirmek için vesile kıldı. Benim vesilemle iyi olma ihtimali taşıyor bu çocuk.
- 4- Bu çocuk iyi olursa bu imtihan sürecini iyi geçirmiş olduğum için Rabbim beni sevapla mükâfatlandırarak. Bir dikkatsizlik ya da ihmalim söz konusu olursa da Rabbim beni bu yüzden cezalandıracak.
- 5- Ben bu çocuğun annesini görüyorum yalnızca ama ben onu görmesem de Allah beni görüyor.

"Bir meslek hatası yaptığımda, sözgelimi bağırsaklarıyla ilgili bir problem olma ihtimalini ihmal ile es geçtiğimde, o çocuğun sakatlık ya da ölümü durumunda şikâyet, benim gibi bir çocuk doktorunun önüne getirilecek mahkeme tarafından, bilirkişi olarak. Umumiyetle doktor, doktora 'anlayış' gösterir. Paçayı sıyırma ihtimali yüksek. Eğer dişi bir şikâyetçiye denk gelinmişse de devlet sigortasını ödüyor doktorun zaten."

Bu standart düşünen anlayış. Müslüman doktor ise o çocuğun Rabbinin, muayene esnasında yanında olduğunu ve yargılandığı gün bilirkişinin asla yanında olmayacağını bilir. O çocuğa herhangi bir tembellik sebebiyle müdahale edilmediyse, o gün o sahneyi gören gözler konuşacak kıyamet gününde.

Bilirkişi yok, senden zulüm gören biri ve Allah var sadece; böyle bir mahkemede bulunacağını düşünür mümin ve Allah'tan korkarak iş yapacağı için de Müslüman doktor farkı ortaya çıkar.

Yoksa Müslüman doktor dediğimiz kişi, bir sene boyunca Mekke'de durup dokunduğu her şey şifa bulan, tılsımlı biri değildir. Çin'deki ateist bir doktorla aynı tıbbi-cihazları-ilaçları kullanır Müslüman doktor; insanlığa ilave olarak Allah düşüncesi ve ihsan düzeyinde iş yapma arzusu var fark olarak.

Müslüman doktor, Allah'ın onu bir gün hesaba çekeceğini bilerek hareket eder. Bir çocuğu muayene ettiği sırada Allah'ın da onu muayene ettiğini bilir doktor. Böyle bir doktor hanım/bey efendiyi meslek, uzun yıllar eskitemez. Yirmi sene önce namaza başlamış biri, aradan geçen onca yılda daha az bir tempoyla değil yükselen bir kaliteyle kılar namazını.

Hâlbuki 365x5 vakit namaz kılıyor insan her sene ve profesyonelleşiyor adeta. Çocukken eğri büğrü kıldığı namazı gençken toparlıyor, orta yaşlarda ise başkasını azarlayacak kadar kılıyor namazını.

Çünkü başlarken anne-babası dedi diye namaz kılıyor. Otuzuncu senesinde hâlâ namazını kılan birinin geldiği nokta ise her gün Allah'ın huzuruna çıktığını bilme şuuru oluyor. Bunun için 'Allah beni görüyor, ben her ne kadar onu görmüyorsam da' kalitesinde yapılan bir ibadet, git gide profesyonelleşen ve eskimeyen iş demektir.

Bir Müslüman doktor, mesleğinin yirminci senesinde de ilk günkü heyecanını, ihsan düzeyinde iş yapıyor olması sebebiyle taşır. Çünkü imanı eskimiyor ki tıbbı bakışı eskisin.

Sizler bu şuurla yetişeceksiniz, tıp hocası olduğunuzda talebelerinize bu şuuru vereceksiniz ve hastalarınıza bu mantıkla bakacaksınız inşallah. Böyle olmamak günah değil, şüphesiz, ama ahiret açısından bir kayıp.

Şeytanın karşısına çıkarabileceğimiz en büyük silahımız Allah'la beraberliğimizdir. O bizi Allah'tan kopmuş gördüğü zaman çok rahat oynar bizimle. Kalbi sürekli Allah'la olan ve yalnız olmadığını düşünebilen biri için sorun yoktur, şeytan ona yavaşamaz, çünkü kendini sürekli koruma altında tutuyor.

Bu minvalde, İmam Müslim'in Sahih'inden bir hadis-i şerif zikrederim. Direkt doktorların konusu değilse de doktorluktan önce hepimizin paydası olan Müslümanlığımızı ilgilendiriyor.

Ebu Hureyre radiyallahu anh diyor ki: "Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz buyurdular ki: Allah azze ve celle kıyamet günü bir kulunu huzuruna çağırarak ve buyuracak ki: Ey Âdemoğlu, ben hasta olmuştum da sen beni ziyaret etmemiştin."

Kim diyor? Allah. Nerede diyor? Kıyamet günü.

"Kul diyecek ki: Ya Rabbi, sen ki âlemlerin Rabbisin, ben seni nasıl ziyaret ederdim?" Hasta olur musun ki seni ziyaret edeyim, hem nerede edecektim?..

"Allah buyurur ki: Senin filan komşun hastaydı ve onu ziyaret etmemiştin. Eğer o gün o hasta kulumu ziyaret etseydin beni orada bulacaktın."

Bu hadis-i şerifi bir atasözü gibi değil, Kur'an'dan sonraki en güçlü kaynağımızdaki bir söz olarak dinledik. Peygamber'imizin böyle buyurduğuna şüphemiz yok.

Hadis-i şerifteki konu bir doktor konusu değil. Bir Müslüman hasta oluyor ve öbür Müslüman onu ziyaret etmiyor, Allah da o ziyaret etmeyen kulunu kınıyor, "ben hasta oldum" buyuruyor.

Tefekkür eden insanlar olarak şunu rahatlıkla düşünebiliriz ki, burada bir hastanın tedavisi söz konusu değil. Hastayı ziyareti Allah Teâlâ, kendisine karşı yapılmış/ma/ma bir iş olarak görüyor. Bu hadisteki bilgi bizi, hastaya, "geçmiş olsun, gittiniz mi doktora, yapabileceğim bir şey var mı?" demenin önemi üzerinde durduruyor. Zaten uzun durmak değildir hasta ziyareti. Efendimiz aleyhisselam, hastaları ayakta ziyaret edermiş.

Peygamber'imiz bu sözünü Allah adına söylüyor, zira o kendi adına bir şey konuşmaz. Peki Allah adına ne söylüyor: Hasta ziyareti veya ziyaret edilmemesi, Allah'ın kıyamet günü hesabını soracağı bir şeydir. Çünkü kulunu kovuşturuyor Allah ve niye ziyaretine gelmediğini soruyor. Gereksiz, önemsiz ve birincil dereceden olmayan bir şeyi sorar mı Allah?

Kıyamet gününde insana ne sorulacak? Kulluğuyla ilgili şeyler. Uyurken nefes alıp almadığı, yağmurun niye yağdığı sorulmayacak; çünkü kulluğuyla ilgili değil. Namaz kılıp kılmadığı, orucunu tutup tutmadığı sorulacak; zira bunlar kulluğuyla ilgili.

Rabbimiz hasta ziyaretini de soracaksa kıyamet günü, öyleyse cuma ezanı okununca camiye niye gitmediğini sormak gibi bir şeydir bu.

Doktorlar da hastayı muayene ederken Allah'ın bu muradının farkında olarak, ezan okununca tekbir getirip namaz kılıyor şuuruyla muayene etmelidirler hastayı. Çünkü ihsan derecesini yakalayabilmek bunu gerektirir. Bu farktan dolayı ziyareti kıyamet günü böyle bir sorgulama nedeni olan hasta, doktor için en anlama gelir acaba...

Hastayı ziyaret eden kimse, o hastanın yanında Allah'ı buluyorsa doktorun bulduğu nedir sizce? Şimdi bu mübarek hadis-i şerifi okuduğumuz hâlde doktorun ibadet pozisyonunda olduğunu söylersek abartmış mı oluruz? Bir hastanın ziyaretine gitmemeyi Allah, onu bulamamak diye tarif ediyor ve hastanın gönlünü kendi rızası olarak beyan ediyorsa eğer, doktorun kaybettiği ve kazanacağı şeylerin de neler olduğunu herhâlde anlayabiliriz.

Doktor, tedavi ettiği -velev bir kısmı kâfir yahut terörist olsun- elli hasta varsa bir günde, Allah'ı elli defa yanında buluyor demektir. Peygamber'imiz sallallahu aleyhi ve sellem kendi arzularını söylemiyor, Allah adına konuşuyor.

İki şey doktor adaylarını kavurur:

Birincisi, saygın bir şekilde kulağa gelen hitap kelimeleridir, yani toplumun takdir ettiği meslek forsu.

İkincisi, maaşın en yüksek bürokrat maaşından da yüksek olması.

Bu ikisi kesinlikle inkâr edilmesi ve reddedilmesi gereken şeyler değildir. Çünkü bütün toplumlarda saygıyla karşılanan bir şeyin onuru da vardır her şeyden evvel. Bu onur bir miktar fors da getirir beraberinde. Yeter ki kibirle bir kaynaşma yaşamasın bu fors.

Fors ve paranın, yukarıda sözünü ettiğimiz ihsan düzeyinde bir doktorluğa hiçbir engeli yoktur. Asgarî ücretli bir kişiden on kat fazla ücret almasına karşın, doktor için ibadetin ihsan düzeyi bakımından bir farklılık yoktur. Yoksa insan, Kâbe'nin dibinde imamlık da yapsa Allah'ın onu gördüğü şuurunda değilse aranan bu değildir.

وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.